

Sosiale medier og Vennesla kommune

God kommunikasjon handler ikke bare om hva vi formidler, men også om hvordan og hvor vi formidler informasjonen. Valg av kanal må støtte opp under kommunens mål, verdier og ansvar for sikkerhet, personvern og demokratisk dialog.

Anbefalinger

1. Avvikle sosiale medier som offisiell kanal for kommunal informasjon. Kommunens offisielle informasjon skal fremover formidles gjennom egne og redaktørstyrte plattformer. Sosiale medier kan fortsatt benyttes der det er hensiktsmessig, for eksempel i forbindelse med arrangementer, kampanjer, rekruttering eller samskappingsprosjekter rettet mot spesifikke målgrupper.

2. Styrke kommunens nettside som hovedkanal.

Kommunens nettsider skal være den offisielle og til enhver tid oppdaterte informasjonskilden. Målet er at innbyggerne enkelt skal kunne finne informasjon og utføre selvbetjente tjenester.

3. Utvide samarbeidet med lokal presse

Kommunen bør videreutvikle samarbeidet om distribusjon av kommunens nettside på lokalavisens forside. Både for å sikre bred og pålitelig spredning av viktig informasjon, men også for å følge beredskapsmessige anbefalinger. Vi trenger lokale leirbål der alle kan møtes på like fot.

Vurdering

Noen medievitere har lansert slagordet «søppel er gratis – kvalitet koster» om bedrifter og offentlige virksomheters bruk av sosiale medier. De siste 20 årene har milliarder av offentlige kroner forsvunnet fra det norske annonsemarkedet til fordel for sosiale medier – nesten uten at noen har diskutert kvaliteten på kanalene og på innholdet.

Bakdelen er likevel blitt klarere og klare for de fleste. Sosiale medier er ikke den demokratiske samtale-arenaen mange trodde i begynnelsen. I stedet fraskriver eierne (ofte tech-milliardere fra USA) seg totalt fra ansvaret for det de distribuerer. En stor falskhetsindustri er oppstått, hvis eneste oppgave er å spre falske nyheter og redusere tilliten i de vestlige demokratiene.

Dette igjen har medført påvirkning av valg, destabilisering av land og i ekstreme tilfeller vold og terror. Det skjedde for eksempel i Myanmar da falske facebook-budskap om rohingaene skapte drapsbølger. Facebook svarte at de ikke ville ta ansvar for hva brukerne publiserte.

Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) konkluderer med at «*Sosiale medier og chatboter er ikke laget for sannhet og demokratisk samtale, men for engasjement og profitt. Vi trenger derfor alternativer til Tiktok, Facebook, Instagram og Snapchat som er bygget på demokratiske verdier.*»

FFIs ekspert Eskil Grendahl Sivertsen utdyper:

«Falske påvirkningsaksjoner handler ikke nødvendigvis om å få oss til å tro på løgn, men om å påvirke hvordan vi forstår virkeligheten, vår evne til å skille mellom viktig og uviktig, om å skape tvil om hva som er sant og svekke tilliten vi har til medier, myndigheter og medborgere. Og vi lar oss påvirke, ikke fordi vi er dumme, men fordi vi bruker timevis hver dag i et informasjonsmiljø

som systematisk utnytter menneskelige kognitive sårbarheter. Først og fremst må vi slutte å tro at dette primært er et innholdsproblem. Det er et systemproblem.»

I tillegg, kommer utfordringene med personvern, manglende vilje til å innordne seg lands lover, tariffsystemer, skatteregimer og så videre.

Datatilsynet vil ikke nekte kommuner å være på sosiale medier, men advarer. Datatilsynet besluttet i 2021 ikke å være på Facebook, hovedsakelig av personvernhensyn og for å fungere som en rollemodell.

To paradokser til slutt:

1. Kommuner forsøker å unngå innkjøp uten tariffavtale og stiller stadig strengere krav til arbeidsmiljø, klimatiltak, transparens, etikk osv. Men de samme kommunene stiller ingen krav til multinasjonale sosiale medieselskapene siden de er gratis.
2. Kommunene har i stor grad gjort seg avhengige av sosiale gratiskanaler for distribusjon av informasjon. Samtidig advares det mot mange av de samme kanalene av sikkerhetsgrunner. Regjeringen har også fremmet forslag om betydelig økt aldersgrense.

Vennesla kommune har et omdømme å ta vare på. Vår fremste oppgave er å utvikle samfunnet i positiv retning og å skape trygghet for innbyggerne.

Å styrke globale teknologisystemer som ikke deler disse målene, kommer rett og slett i strid med dette ansvaret. Derfor er det også flere og flere kommuner, eksempelvis Orkland i Trøndelag, som melder seg av sosiale medier. NAV nasjonalt holder på å koble seg av sosiale medier. Det er en økende trend.

Grappa som har vurdert ny kommunikasjonsstrategi legger på denne bakgrunn fram anbefalingene over.

Kilder

- FFI
- NRK1 dokumentar om Facebook
- Datatilsynet
- Orkland kommune